

eul_wid: eym-ac

Ἀνδοκίδης · Andocides

On His Own Descent

Περὶ τῆς ἑαυτοῦ καθόδου

Period: Κλασική Classical

Dialect: Ἀττική Attic

Domain: Ῥητορική Oratory

Format: Λόγος Oration

De reddit ^t ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΑΥΤΟΥ ΚΑΘΟΔΟΥ Εἰ μὲν, ὦ ἄνδρες, ἐν ἑτέρῳ τῷ πράγματι οἱ παριόντες μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντες πάντες ἐφαίνοντο, οὐδὲν ἂν θαυμαστὸν ἐνόμιζον· ὅπου μὲντοι δεῖ τὴν πόλιν ἐμέ τι ποιῆσαι ἀγαθόν, ἢ εἴ τις ἕτερος βούλοιτο ἐμοῦ κακίων, δεινότατον ἀπάντων χρημάτων ἡγοῦμαι, εἰ τῷ μὲν δοκεῖ ταῦτα τῷ δὲ μὴ, ἀλλὰ μὴ πᾶσιν ὁμοίως. ^[5]

De reddit ¹ Εἴπερ γὰρ ἡ πόλις ἀπάντων τῶν πολιτευομένων κοινὴ ἐστὶ, καὶ τὰ γινόμενα δήπου ἀγαθὰ τῇ πόλει κοινὰ ἐστὶ. Τουτὶ τοίνυν τὸ μέγα καὶ δεινὸν πάρεστιν ὑμῖν ὄρᾳ τοὺς μὲν ἤδη πράττοντας, τοὺς δὲ τάχα μέλλοντας· καὶ μοι μέγιστον θαῦμα παρέστηκε, τί ποτε οὗτοι οἱ ἄνδρες δεινῶς οὕτως περικαύονται, εἴ τι ὑμᾶς χρὴ ἀγαθὸν ἐμοῦ ἐπαυρέσθαι. ^[5]

De reddit ² Δεῖ γὰρ αὐτοὺς ἥτοι ἀμαθεστάτους εἶναι πάντων ἀνθρώπων, ἢ τῇ πόλει ταύτῃ δυσμενεστάτους. Εἰ μὲν γε νομίζουσι τῆς πόλεως εὖ πραττούσης καὶ τὰ ἴδια σφῶν αὐτῶν ἄμεινον ἂν φέρεσθαι, ἀμαθεστάτοί εἰσι τὰ ἐναντία νῦν τῇ ἑαυτῶν ὠφελείᾳ σπεύδοντες· εἰ δὲ μὴ ταῦτα ἡγοῦνται σφίσι τε αὐτοῖς συμφέρειν καὶ τῷ ὑμετέρῳ κοινῷ, δυσμενεῖς ἂν τῇ πόλει εἶεν· οἵτινες εἰσαγγεῖλαντός μου ἀπόρρητα εἰς τὴν βουλὴν περὶ [τῶν] πραγμάτων, ὧν ἀποτελεσθέντων οὐκ εἰσὶ τῇ πόλει ταύτῃ μείζονες ὠφέλειαι, καὶ τούτων ἀποδεικνύντος μου τοῖς βουλευταῖς σαφεῖς τε καὶ βεβαίους τὰς ἀποδείξεις, ἐκεῖ μὲν οὔτε τούτων τῶν ἀνδρῶν οἱ παραγενόμενοι ἐλέγχοντες οἰοί τ' ἦσαν ἀποδεῖξαι εἴ τι μὴ ὀρθῶς ἐλέγετο, οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς, ἐνθάδε δὲ νῦν πειρῶνται διαβάλλειν. ^[10]

De reddit ⁴ Σημεῖον οὖν τοῦτο ὅτι οὗτοι οὐκ ἀφ' αὐτῶν ταῦτα πράττουσιν (εὐθὺς γὰρ ἂν τότε ἠναντιοῦντο) ἀλλ' ἀπὸ ἀνδρῶν ἑτέρων, οἳ εἰσὶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, οὐδενὸς ἂν χρήματος δεξάμενοι ὑμᾶς τι ἀγαθὸν ἐξ ἐμοῦ πράττειν. Καὶ αὐτοὶ μὲν οὗτοι οἱ ἄνδρες οὐ τολμῶσι σφᾶς αὐτοὺς εἰς τὸ μέσον καταστήσαντες δισχυρίζεσθαι περὶ τούτων, φοβούμενοι ἔλεγχον διδόναι εἴ τι εἰς ὑμᾶς τυγχάνουσι μὴ εὖ φρονοῦντες· ἑτέρους δὲ εἰσπέμπουσι, τοιούτους ἀνθρώπους οἷς εἰθισμένοις ἤδη ἀναισχυντεῖν οὐδὲν διαφέρει εἰπεῖν τε καὶ ἀκοῦσαι τὰ μέγιστα τῶν κακῶν. Τὸ δ' ἰσχυρὸν τοῦτο μόνον εὖροι τις ἂν αὐτῶν ἐν τοῖς λόγοις, τὰς ἐμὰς συμφορὰς ἐπὶ παντὶ ὀνειδίζειν, καὶ ταῦτα ἐν εἰδόσι δήπου κάλλιον ὑμῖν, ὥστε μὴδὲν ἂν τούτων δικαίως τιμὴν αὐτοῖς τινα φέρειν. ^[5]

De reddit ⁵ Ἐμοὶ δέ, ὦ ἄνδρες, [καὶ] τῷ πρώτῳ τοῦτο εἰπόντι ὀρθῶς δοκεῖ εἰρηῇσθαι, ὅτι πάντες ἀνθρωποὶ γίγνονται ἐπὶ τῷ εὖ καὶ κακῶς πράττειν, μεγάλη δὲ δήπου καὶ τὸ ἐξαμαρτεῖν δυσπραξία ἐστὶ,

καί εἰσιν εὐτυχέστατοι μὲν οἱ ἐλάχιστα ἐξαμαρτάνοντες, σωφρονέστατοι δὲ οἱ ἂν τάχιστα μεταγινώσκωσι.

De redit 6 Καὶ ταῦτα οὐ διακρίνεται τοῖς μὲν γίνεσθαι τοῖς δὲ μή, ἀλλ' ἔστιν ἐν τῷ κοινῷ πᾶσιν ἀνθρώποις καὶ ἐξαμαρτεῖν τι καὶ κακῶς πράξαι. Ὡν ἕνεκα, ὦ Ἀθηναῖοι, εἰ ἀνθρωπίνως περὶ ἐμοῦ γινώσκοιτε, εἴητε ἂν ἄνδρες εὐγνωμονέστεροι. Οὐ γὰρ φθόνου μᾶλλον ἢ οἴκτου ἄξιά μοι ἐστὶ τὰ γεγενημένα· ὃς εἰς τοσοῦτον ἦλθον δυσδαιμονίας, εἴτε χρή εἰπεῖν νεότητί τε καὶ ἀνοίᾳ <τῇ ἐμαυτοῦ> , εἴτε καὶ δυνάμει τῶν πεισάντων με ἐλθεῖν εἰς τοιαύτην συμφορὰν τῶν φρενῶν, ὥστ' ἀνάγκην μοι γενέσθαι δυοῖν κακοῖν τοῖν μεγίστοις θάτερον ἐλέσθαι, ἢ μὴ βουληθέντι κατεῖπεῖν τοὺς ταῦτα ποιήσαντας οὐ περὶ ἐμοῦ μόνου ὀρρωδεῖν, εἴ τι ἔδει παθεῖν, ἀλλὰ καὶ τὸν πατέρα οὐδὲν ἀδικοῦντα σὺν ἐμαυτῷ ἀποκτεῖναι (ὅπερ ἀνάγκη παθεῖν ἦν αὐτῷ, εἰ ἐγὼ μὴ ἐβουλόμην ταῦτα ποιῆσαι), ἢ κατειπόντι τὰ γεγενημένα αὐτὸν μὲν ἀφεθέντα μὴ τεθνάναι, τοῦ δὲ ἐμαυτοῦ πατρὸς μὴ φονέα γενέσθαι. ^[10]

De redit 7 Τί δ' ἂν οὐ πρό γε τούτου τολμήσειεν ἄνθρωπος ποιῆσαι; ἐγὼ τοίνυν ἐκ τῶν παρόντων εἰλόμην ταῦτα, ἃ ἐμοὶ μὲν λύπας ἐπὶ χρόνον πλείστον οἴσειν ἔμελλεν, ὑμῖν δὲ ταχίστην τοῦ παρόντος τότε κακοῦ μετάστασιν.

De redit 8 Ἀναμνήσθητε δὲ ἐν οἷῳ κινδύνῳ τε καὶ ἀμηχανίᾳ καθέστατε, καὶ ὅτι οὕτως σφόδρα σφᾶς αὐτοὺς ἐπεφόβησθε, ὥστ' οὐδ' εἰς τὴν ἀγορὰν ἔτι ἐξῆτε, ἕκαστος ὑμῶν οἰόμενος συλληφθήσεσθαι. Ταῦτα τοίνυν ὥστε μὲν γενέσθαι τοιαῦτα, πολλοστὸν δὴ τι ἐγὼ μέρος τῆς αἰτίας ἠύρεθην ἔχων, ὥστε μέντοι παυθῆναι, ἐγὼ εἰς ὧν μόνος αἴτιος. Καὶ ὅμως τό γε δυστυχέστατος εἶναι ἀνθρώπων οὐδαμῇ ἐκφεύγω, ὅτε δὴ προαγομένης μὲν τῆς πόλεως ἐπὶ ταύτας τὰς συμφορὰς οὐδεὶς ἐμοῦ ἥρχετο γίνεσθαι δυσδαιμονέστερος, μεθισταμένης δὲ πάλιν εἰς τὸ ἀσφαλὲς ἀπάντων ἐγὼ ἀθλιώτατος. ^[5]

De redit 9 Ὅντων γὰρ κακῶν τοσοῦτων τῇ πόλει ἀδύνατον ἦν ταῦτα ἰαθῆναι ἄλλως ἢ τῷ ἐμῷ αἰσχυρῷ, ὥστ' ἐν αὐτῷ ὃ ἐγὼ κακῶς ἔπραττον, ἐν τούτῳ ὑμᾶς σῶζεσθαι. Χάριν οὖν εἰκός με, οὐ μῖσος, τῷ δυστυχίματι τούτῳ φέρεσθαι παρ' ὑμῶν. Καίτοι ἐγὼ τότε αὐτὸς γνοὺς τὰς ἐμαυτοῦ συμφορὰς, ὃ τινι κακῶν τε καὶ αἰσχυρῶν οὐκ οἶδ' εἴ τι ἀπεγένετο, τὰ μὲν παρανοίᾳ τῇ ἐμαυτοῦ, τὰ δ' ἀνάγκῃ τῶν παρόντων πραγμάτων, ἔγνων ἥδιστον εἶναι πράττειν τε τοιαῦτα καὶ διαιτᾶσθαι ἐκεῖ, ὅπου ἤκιστα μέλλοιμι ὀφθῆσεσθαι ὑφ' ὑμῶν. ^[5]

De redit 10 Ἐπειδὴ δὲ χρόνῳ [ὑστερον] εἰσηλθέ μοι, ὥσπερ εἰκός, ἐπιθυμία τῆς τε μεθ' ὑμῶν πολιτείας ἐκείνης καὶ διαίτης, ἐξ ἧς δευρὶ μετέστην, ἔγνων λυσιτελεῖν μοι ἢ τοῦ βίου ἀπηλλάχθαι, ἢ τὴν πόλιν ταύτην ἀγαθὸν τι τοσοῦτον ἐργάσασθαι, ὥστε ὑμῶν ἐκόντων εἶναί ποτέ μοι πολιτεύεσθαι μεθ' ὑμῶν. Ἐκ δὲ τούτου οὐ πώποτε οὔτε τοῦ σώματος οὔτε τῶν ὄντων ἐμοὶ ἐφεισάμην, ὅπου ἔδει παρακινδυνεύειν· ἀλλ' αὐτίκα μὲν τότε εἰσήγαγον εἰς <τὴν> στρατιάν ὑμῶν οὕσαν ἐν Σάμῳ κωπέας, τῶν τετρακοσίων ἤδη τὰ πράγματα ἐνθάδε κατειληφόντων, ὄντος μοι Ἀρχελαοῦ ξένου πατρικοῦ καὶ διδόντος τέμνεσθαί τε καὶ ἐξάγεσθαι ὀπόσους ἐβουλόμην. ^[5]

De redit 11 Τούτους τε εἰσήγαγον τοὺς κωπέας, καὶ παρόν μοι πέντε δραχμῶν τὴν τιμὴν αὐτῶν δέξασθαι οὐκ ἠθέλησα πράξασθαι πλέον ἢ ὅσου ἐμοὶ κατέστησαν, εἰσήγαγον δὲ σῖτόν τε καὶ χαλκόν· καὶ οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι ἐκ τούτων παρεσκευασμένοι ἐνίκησαν μετὰ ταῦτα Πελοποννησίους ναυμαχοῦντες, καὶ τὴν πόλιν ταύτην μόνοι ἀνθρώπων ἔσωσαν ἐν τῷ τότε χρόνῳ. ^[10]

De redit 12 Εἰ τοίνυν μεγάλων ἀγαθῶν αἴτια ὑμᾶς ἡργάσαντο ἐκεῖνοι, μέρος ἐγὼ οὐκ ἂν ἐλάχιστον δικαίως ταύτης τῆς αἰτίας ἔχοιμι. Εἰ γὰρ τοῖς ἀνδράσιν ἐκείνοις τότε τὰ ἐπιτήδεια μὴ εἰσῆχθη, οὐ περὶ τοῦ σῶσαι τὰς Ἀθήνας ὁ κίνδυνος ἦν αὐτοῖς μᾶλλον ἢ περὶ τοῦ μηδὲ αὐτοὺς σωθῆναι.

Τούτων τοίνυν οὕτως ἐχόντων οὐκ ὀλίγω μοι παρὰ γνώμην ηὔρεθ' ἡ ἐνταῦθα πράγματα ἔχοντα. ^[5]

De redit 13 Κατέπλευσα μὲν γὰρ ὡς ἐπαινεθὴσόμενος ὑπὸ τῶν ἐνθάδε προθυμίας τε ἔνεκα καὶ ἐπιμελείας τῶν ὑμετέρων πραγμάτων· πυθόμενοι δὲ τινὲς με ἤκοντα τῶν τετρακοσίων ἐζήτουν τε παραχρῆμα, καὶ λαβόντες ἤγαγον εἰς τὴν βουλήν. Εὐθὺς δὲ παραστάς μοι Πείσανδρος «ἄνδρες» ἔφη «βουλευταί, ἐγὼ τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐνδεικνύω ὑμῖν σῖτόν τε εἰς τοὺς πολεμίους εἰσαγαγόντα καὶ κωπέας». ^[5]

De redit 14 Καὶ τὸ πρᾶγμα ἤδη πᾶν διηγείτο ὡς ἐπέπρακτο. Ἐν δὲ τῷ τότε τὰ ἐναντία φρονοῦντες δῆλοι ἦσαν ἥδη οἱ ἐπὶ στρατιᾶς ὄντες τοῖς τετρακοσίοις. Καὶ γὰρ θόρυβος γὰρ δὴ τοιοῦτος ἐγίγνετο τῶν βουλευτῶν καὶ ἐπειδὴ ἐγίγνωσκον ἀπολούμενος, εὐθὺς προσπηδῶ πρὸς τὴν ἐστίαν καὶ λαμβάνομαι τῶν ἱερῶν. ^[5]

De redit 15 Ὅπερ μοι καὶ πλείστου ἄξιον ἐγένετο ἐν τῷ τότε· εἰς γὰρ τοὺς θεοὺς ἔχοντα ὀνειδὴ οὗτοί με μᾶλλον τῶν ἀνθρώπων εἰκόμασι κατελεῆσαι, βουληθέντων τε αὐτῶν ἀποκτεῖναί με οὗτοι ἦσαν οἱ διασώσαντες. Δεσμά τε ὕστερον καὶ κακὰ ὅσα τε καὶ οἷα τῷ σώματι ἠνέσχόμην, μακρὸν ἂν εἴη μοι λέγειν. Οὐδ' ἔτι καὶ μάλιστ' ἐμαυτὸν ἀπωλοφυράμην· ὅστις τοῦτο μὲν ἐν ᾧ ἐδόκει ὁ δῆμος κακοῦσθαι, ἐγὼ ἀντὶ τούτου κακὰ εἶχον, τοῦτο δὲ ἐπειδὴ ἐφαίνετο <εὖ> ὑπ' ἐμοῦ πεπονθώς, πάλιν αὖ καὶ διὰ τοῦτ' ἐγὼ ἀπωλλύμην· ὥστε ὁδόν τε καὶ πόρον μηδαμῇ ἔτι εἶναι μοι εὐθαρσεῖν· ὅποι γὰρ τραποίμην, πάντοθεν κακόν τί μοι ἐφαίνετο ἐτοιμαζόμενον. ^[5]

De redit 16 Ἀλλ' ὅμως καὶ ἐκ τούτων τοιούτων ὄντων ἀπαλλαγεῖς οὐκ ἔστιν ὃ τι [ἕτερον ἔργον] περὶ πλείονος ἐποιούμην ἢ τὴν πόλιν ταύτην ἀγαθόν τι ἐργάσασθαι. Ὅρᾳ δὲ χρή, ὦ Ἀθηναῖοι, ὅσῳ τὰ τοιαῦτα τῶν ὑπουργημάτων διαφέρει. ^[10]

De redit 17 Τοῦτο μὲν γὰρ ὅσοι τῶν πολιτῶν τὰ ὑμέτερα πράγματα διαχειρίζοντες ἀργύριον ὑμῖν ἐκπορίζουσιν, ἄλλο τι ἢ τὰ ὑμέτερα ὑμῖν διδόναι; τοῦτο δὲ ὅσοι στρατηγοὶ γενόμενοι καλόν τι τὴν πόλιν κατεργάζονται, τί ἄλλο ἢ μετὰ τῆς τῶν ὑμετέρων σωμάτων ταλαιπωρίας τε καὶ κινδύνων, καὶ ἔτι τῶν κοινῶν χρημάτων δαπάνης, ποιοῦσιν ὑμᾶς εἶ τι τυγχάνουσιν ἀγαθόν; ἐν ᾧ καὶ ἂν τι ἐξαμάρτωσιν, οὐκ αὐτοὶ τῆς σφετέρας αὐτῶν ἀμαρτίας δίκην διδόναι, ἀλλ' ὑμεῖς ὑπὲρ τῶν ἐκείνοις ἡμαρτημένων. Ἀλλ' ὅμως οὗτοι στεφανοῦνται γε ὑφ' ὑμῶν καὶ ἀνακηρύττονται ὡς ὄντες ἄνδρες ἀγαθοί. ^[10]

De redit 18 Καὶ οὐκ ἐρῶ ὡς οὐ δικαίως μεγάλη γὰρ ἐστὶν ἀρετὴ, ὅστις τὴν ἑαυτοῦ πόλιν ὀτρωῦν δύναται τρόπῳ ἀγαθόν τι ἐργάζεσθαι. Ἀλλ' οὖν [τι] γινώσκειν γε χρή, ὅτι ἐκεῖνος ἂν εἴη πολὺ πλείστου ἄξιος ἀνὴρ, ὅστις τοῖς ἑαυτοῦ παρακινδυνεύων χρήμασί τε καὶ σώματι τολμῶς ἀγαθόν τι ποιεῖν τοὺς ἑαυτοῦ πολίτας. Ἐμοὶ τοίνυν τὰ μὲν ἤδη εἰς ὑμᾶς πεπραγμένα σχεδόν τι ἅπαντες ἂν εἰδεῖτε, τὰ δὲ μέλλοντά τε καὶ ἤδη πραττόμενα ἄνδρες ὑμῶν πεντακόσιοι ἐν ἀπορρήτῳ ἴσασιν, [ἢ βουλή]· οὐς πολλῶ δὴπου εἰκὸς ἦττον ἂν τι ἐξαμαρτεῖν, ἢ εἰ ὑμᾶς δέοι ἀκούσαντάς τι ἐν τῷ παραχρῆμα νῦν διαβουλεύσασθαι. ^[5]

De redit 19 Οἱ μὲν γε σχολῇ περὶ τῶν εἰσαγγελλομένων σκοποῦνται, ὑπάρχει τε αὐτοῖς, ἐὰν τι ἐξαμαρτάνωσιν, αἰτίαν ἔχειν καὶ λόγον αἰσχρὸν ἐκ τῶν ἄλλων πολιτῶν· ὑμῖν δὲ οὐκ εἰσὶν ἕτεροι ὑφ' ὧν αἰτίαν <ἂν> ἔχοιτε· τὰ γὰρ ὑμέτερα αὐτῶν ἐφ' ὑμῖν δικαίως ἐστὶ καὶ εὖ καὶ κακῶς, ἐὰν βούλησθε, διαθέσθαι. Ἄ γε μέντοι ἔξω τῶν ἀπορρήτων οἷόν τέ μοι ἐστὶν εἰπεῖν εἰς ὑμᾶς ἤδη πεπραγμένα, ἀκούσεσθε. ^[10]

De redit 20 Ἐπίστασθε γάρ που ὡς ἠγγέλθη ὑμῖν ὅτι οὐ μέλλει ἐκ Κύπρου σῖτος ἥξειν ἐνταῦθα· ἐγὼ τοίνυν τοιοῦτός τε καὶ τοσοῦτος ἐγενόμην, ὥστε τοὺς ἄνδρας τοὺς ταῦτα βουλευσάντας ἐφ' ὑμῖν καὶ πράξαντας ψευθεῖναι τῆς αὐτῶν γνώμης. Καὶ ὡς μὲν ταῦτα διεπράχθη, οὐδὲν προὔργου ἀκούσαι ὑμῖν· τάδε <δὲ> νυνὶ βούλομαι ὑμᾶς εἰδέναί, ὅτι αἱ μέλλουσαι νῆες ἤδη σιταγωγαί

καταπλεῖν εἰς τὸν Πειραιᾶ εἰσιν ὑμῖν τέτταρες καὶ δέκα, αἱ δὲ λοιπαὶ τῶν ἐκ Κύπρου ἀναχθεισῶν ἥξουσιν ἀθρόαι οὐ πολὺ ὕστερον. ^[5]

De re dit 21 Ἐδεξάμην δ' <ἄν> ἀντὶ πάντων χρημάτων εἶναι ἐν ἀσφαλεῖ φράσαι πρὸς ὑμᾶς ἃ καὶ τῇ βουλῇ ἐν ἀπορρήτῳ εἰσήγγειλα, ὅπως αὐτόθεν προήδετε. Νῦν δὲ ἐκεῖνα μὲν τότε ὅταν ἀποτελεσθῇ γνῶσεσθε ἅμα καὶ ὠφελήσεσθε· νῦν δέ, ὧ Ἀθηναῖοι, εἴ μοι βουλευθεῖτε δοῦναι χάριν μικράν τε καὶ ἄπονον ὑμῖν καὶ ἅμα δικαίαν, πάνυ ἂν μοι τοῦτο ἐν μεγάλῃ ἡδονῇ γένοιτο.

De re dit 22 Ὡς δὲ καὶ δικαία ἐστίν, εἴσεσθε. Ἄ γάρ μοι αὐτοὶ γνόντες τε καὶ ὑποσχόμενοι ἔδοτε, ὕστερον δὲ ἐτέροις πειθόμενοι ἀφείλεσθε, ταῦθ' ὑμᾶς, εἰ μὲν βούλεσθε, αἰτῶ, εἰ δὲ μὴ βούλεσθε, ἀπαιτῶ. Ὅρῳ δὲ ὑμᾶς πολλάκις καὶ δούλοις ἀνθρώποις καὶ ξένοις παντοδαποῖς πολιτείαν τε διδόντας καὶ εἰς χρήματα μεγάλας δωρεάς, οἳ ἂν ὑμᾶς φαίνωνται ποιούντες τι ἀγαθόν. ^[5]

De re dit 23 Καὶ ταῦτα μέντοι ὀρθῶς ὑμεῖς φρονούντες δίδοτε· οὕτω γὰρ ἂν ὑπὸ πλείστων ἀνθρώπων εὖ πάσχοιτε. Ἐγὼ τοίνυν τοσοῦτον ὑμῶν μόνον δέομαι· τὸ ψήφισμα ὃ Μενίππου εἰπόντος ἐψηφίσασθε, εἰναί μοι ἄδειαν, πάλιν ἀπόδοτε. Ἀναγνώσεται δὲ ὑμῖν αὐτό· ἔτι γὰρ καὶ νῦν ἐγγέγραπται ἐν τῷ βουλευτηρίῳ. Ψήφισμα Τουτί τὸ ψήφισμα, ὃ ἡκούσατε ψηφισάμενοί μοι, ὧ Ἀθηναῖοι, ὕστερον ἀφείλεσθε χάριν ἐτέρῳ φέροντες. ^[9]

De re dit 24 Πείθεσθε οὖν μοι, καὶ ἤδη παύσασθε εἴ τῳ ὑμῶν διάβολόν τι ἐν τῇ γνώμῃ περὶ ἐμοῦ παρέστηκεν. Εἰ γὰρ ὅσα οἱ ἄνθρωποι γνώμῃ ἀμαρτάνουσι, τὸ σῶμα αὐτῶν μὴ αἰτιόν ἐστιν, ἐμοῦ τὸ μὲν σῶμα τυγχάνει ταῦτόν ἐστι ὃν, ὅπερ τῆς αἰτίας ἀπήλλακται, ἡ δὲ γνώμῃ ἀντὶ τῆς προτέρας ἑτέρα νυνὶ παρέστηκεν. Οὐδὲν οὖν ἔτι ὑπολείπεται ὅτῳ ἂν μοι δικαίως διαβεβλήσθε. Ὡς περ δὲ τῆς τότε ἀμαρτίας τὰ ἀπὸ τῶν ἔργων σημεῖα ἔφατε χρῆναι πιστότατα ποιούμενοι κακὸν με ἄνδρα ἡγεῖσθαι, οὕτω καὶ ἐπὶ τῇ νῦν εὐνοίᾳ μὴ ζητεῖτε ἑτέραν βάσανον ἢ τὰ ἀπὸ τῶν νυνὶ ἔργων σημεῖα ὑμῖν γιγνόμενα. ^[5]

De re dit 26 Πολὺ δέ μοι προσήκει ταῦτα μᾶλλον ἐκείνων καὶ τῷ γένει συνηθέστερά ἐστι. Τάδε γὰρ οὐ ψευσαμένῳ μοι λαθεῖν οἶόν τ' ἐστὶ τοὺς γε πρεσβυτέρους ὑμῶν ὅτι ὁ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς πάππος Λεωγόρας στασιάσας πρὸς τοὺς τυράννους ὑπὲρ τοῦ δήμου, ἐξὸν αὐτῷ διαλλαχθέντι τῆς ἔχθρας καὶ γενομένῳ κηδεστῇ ἄρξει μετ' ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν τῆς πόλεως, εἴλετο μᾶλλον ἐκπεσεῖν μετὰ τοῦ δήμου καὶ φεύγων κακοπαθεῖν μᾶλλον ἢ προδότης αὐτοῦ καταστῆναι. Ὡς τ' ἔμοιγε καὶ διὰ τὰ τῶν προγόνων ἔργα εἰκότως ὑπάρχει δημοτικῶ εἶναι, εἴπερ τι ἄλλὰ νῦν γε φρονῶν τυγχάνω. Ὡν καὶ ἔνεκα εἰκὸς ὑμᾶς, ἐὰν χρηστὸς ὢν ἀνὴρ εἰς ὑμᾶς φαίνωμαι, προθυμότερόν μου ἀποδέχεσθαι τὰ πραττόμενα. Τὸ δὲ δόντας ἐμοὶ τὴν ἄδειαν ἀφελέσθαι ὑμᾶς, εὖ ἴστε ὅτι οὐδεπώποτε ἡγανάκτησα· ὅπου γὰρ ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν τούτων αὐτοὶ εἰς ὑμᾶς αὐτοὺς ἐπείσθητε τὰ μέγιστα ἐξαμαρτεῖν, ὥστε ἀντὶ τῆς ἀρχῆς δουλείαν ἀλλάξασθαι, ἐκ δημοκρατίας δυναστείαν καταστήσαντες, τί ἂν τις ὑμῶν θαυμάζοι καὶ εἰς ἐμὲ εἴ τι ἐπείσθητε ἐξαμαρτεῖν; βουλοίμην μέντ' ἂν, ὥς περ ἐν τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν πράγμασιν, ἐπειδὴ ἐξουσίαν ἐλάβετε, τὰς τῶν ἐξαπατησάντων ὑμᾶς ἀκύρους ἔθετε βουλὰς, οὕτω καὶ ἐν ᾧ περὶ ἐμοῦ ἐπείσθητε γνῶναί τι ἀνεπιτήδειον, ἀτελεῖ τὴν γνώμην αὐτῶν ποιῆσαι, καὶ μήτε ἐν τούτῳ μήτε ἐν ἐτέρῳ τῳ τοῖς ὑμῶν αὐτῶν ἐχθίστοις ὁμόψηφοί ποτε γένησθε. ^[5]